

Mahjas Weefis.

Ar pascha wifuschehtga augsta Reifara wehleschanu.

Mahjas Weefis isnahk weentreis pa nedetu.

27. gada-

gahjums.

Maksa ar peesubtischanu par past:
 Ar Beelikumu: par gadu 2 r. 35 r.
 des Beelikuma: par gadu 1 „ 60 „
 Ar Beelikumu: par 1/2 gadu 1 „ 25 „
 des Beelikuma: par 1/2 gadu — „ 85 „

Maksa des peesubtischanas Riga:
 Ar Beelikumu: par gadu 1 r. 75 r.
 des Beelikuma: par gadu 1 „ — „
 Ar Beelikumu: par 1/2 gadu — „ 90 „
 des Beelikuma: par 1/2 gadu — „ 55 „

Mahjas Weefis teel isdotis festdeenahm
 no plst. 10 jablot.

Maksa par fludinashanu:
 par weenas flejas smallu rasti (Petit)-
 rindu, jed to weetu, ko tabda rinda eenem,
 maksa 8 kap.

Redakcija un elspedizija Riga,
 Ernst Plates bilshu- un grammatu-dru-
 tatawa un burtu-lectuwe pee Pehtera
 basnizas.

Rahditats. Jaunatohs finas. Telegrafa finas. Gelfasemes finas. Riga. Shi gada rekrushchi. Jauneem rekrushcheem. Krape. Selgawa. Dausfa. Kuldiga. No Schaimes. Peterburga. Maslowa. Kutoisa. — **Ahrsemes finas:** Politilas pahrsfats. Franzija. Bulgarija. — Nullis par isgavigo rekrushchu cesantumu preefsh 1882. gada. — **Peelikuma:** Bedgli Misstipes purwjos. Graudi un seedi.

S i n a .

Ar scho numuru cesahkabs beidsamais gada zetorksnis un par scho laiku maksa „Mahjas Weefis“ ar Peelikumu 50 kap. un des Peelikuma 30 kap. Ar peesubtischanu par pastu nahk 35 kap. pastes naudas floht.

Ernst Plates,

„Mahjas Weefis“ atbildoschais redaktors un ihpashneeks.

Jaunatohs finas.

Riga. „Rig. tel. ag.“ dabujuse no Peterburgu schahdu telegramu: Peterburga, 30. septembri. Ka schejeenas awises sino, tad Rigas Domes basnizas wezakais mahzitajs Jentsch ezejts par superintendentu (superdenti) un Rigas pilschtas konsistorijas presidenta weemeeku.

— Maslawas isstahde ar sudraba medali apbalwota D. W. Madausa metalu leetu fabrika, ka „B. W.“ sino, nu pahrgahjuse Ch. Berg lga ihpashuma. Shi ir Baltija weeniga fabrika, kas taifa kalamu tshugunu. Is schihis fabrikas isstrahdajumeem ihpashi eewehrojami Amerikas engi, kas atwehrtas durwis paschi no fewis taifa zeeti, un tad daschadi misina apkalumi, swani u. z. Fabrika atronahs Pahrdaugawa, Slofas eela Nr. 21.

— Kreewu Utej-beedribas jaunā nama eefwehtischana buhs iwehtdeen, 10. oktobri, pusdeenā; plst. 5 buhs maltite, pee kuras warehs peedalitees tikai schejeenes Kreewu beedribu lozjeki, un pee wina familijahm peederofchas kundses. Japeeteizahs lihds 3. oktobrim.

Wilne. Rahds Hamburgas kugis islahdeja eefsch Antiwari kara-leetas preefsh Montenegras jeb Melnkalnes. Melnkalneeschi sapulzejoj fawus kara-pulkus pee Albanijas robeschahm. No Skutari teel peewesti kalna leelgabali.

Londona. Teims korespondents (sinotajs) Boris dabujis dsirdet, ka Bismarks kahdam politikas wibram, kas nupat Parisē bijis, esot schahdas domas par Suezas kanalu isfazijis: winsch (proti Bismarks) esot pahleezinajees, ka no „Teims“ apstiprinatam preefshlikumam, otru kanalu rakt, esot tas noluhks, akzionarus pee tahs nedroschibas atgahdinat, ko Leseps zaur fawu istureschanos kanala akzionereem padarijis. Taisnibu jatot, Anglija zitu nelo naw gribejuse, ka akzionaru wairakumu general-sapulze drofchu padarit. Lesepu nogahst un

preefshschdejumu isgahdat labdam eewehrojama Anglim, par peemehru admiralam Seimuram. Anglu waldbai, lai gan winai esot daudf atziju, tomehr tikai esot 20 kalfis pahrwaldes preefshneeziba; bet kad wini zaur likumu kuratoreem attauj, par fawu naidit Suezas atzijas pirkt, tad drihs tuhstoscheem Angkeem buhtu balfs teesiba. Firts Bismarks beigās fazijis, ka winam pascham esot domas bijuschas, ka winam tahs lediwam peederigahs atzijas par walfis naidu buhtu bijuschas japehrt, lai dabutu leelaku eefpehju us Suezas kanalu, bet tagad winsch preezajotees, ka to ne-esot darijis, jo tad winsch buhtu saudejis pilnigu brihwibu Egiptes jautajuma.

Irlande. Ka finams, tad Amerika preefsh nemeerneeku fabeedribas Irlandē tika falasita nauda; tagad nahk finas, ka Amerika wairs netifschot preefsh tam nauda lasita, tapeh; ka nemeerneeku fabeedriba Irlandē isbeigufchs. Weidsamo 3 gadu laika esot preefsh tam famesti tikufchi 342,548 dolari.

Turzija. Anglu subtnis lords Deserins us Turku waldbibas peeprasahjumu, kad Anglu spehti atstahschot Egipsti, esot atbildejis, ka weena data no teem jaw esot is Egiptes aishraufuse un atlikufchee atstahschot Egipsti tad, kad ta galigi buhschot apmeerinata.

Egipste. Bediwes wirs-enuchs, ka pa telegrafu sino, esot Arabi-beja zeetuma eetezees un fahzis pee Arabi-beja pahtrahdat waras darbus, ta ka Anglu waldbiba atraduse par wajadsigu, nemt scho leetu ismellefchanā. Kad nu Arabi-bejs ir toti stipri apzeetinats un toj zeetuma stingri turets, tad wirs-enucham newajadsjeja fawu amatu peh; pee Arabi-beju ee-eet, lai apzeetinajumu isdaritu stingratu un stipratu; tapeh; jadoma, ka wirs-enuchs gribejis Arabi-beju nogalinat un tamdeht pee ta slepeni eetezees un tam fahzis waras darbus nobarit; warbuht wirs-enuchs to darijis us lediwa wehleschanos, kas

wehletos, ka Arabi-bejs no schihis pasaules wirsa drihs nosustu.

Aleksandrija. Tas preefsh kahdahm deenahm usmusinaschanas deht Tanta fanemtais scheiks esot dabujis 100 koku usflaititus; Tanta tika no teefas atnems leelaks daudsums kara cerofschu.

Kina. Peh; falihguma Kuldschas jautajuma Rihneefschu waldbai nahlahs aismakfat Kreewijai kahdus miljonus rublu atlihdsinaschanas par isdeiwumeem, kas Kreewijai bijufchi pee Kuldschas eenemfchanas un pahrwaldifchanas. Nesen daschas Ciropas awises sinoja, ka Rihna ne-ispildot fawus makfajumus, bet tam preti Franzufschu awises isflaidro, ka Rihneefschu waldbiba lihds schim loti kahrtigi makfajuse fawus termina makfajumus. Rihneefschu waldbiba newar par naudas truhkumu schelotees un wina naw tahda palaidniga un til panihlufe, kahda ir Turku waldbiba, no kuras Kreewija lihds schim newarejuse isdabut ne masako datu no nolihgta kara-atlihdsinajuma.

Telegrafa finas.

Peterburga 1. oktobri. Isfludinatahs walfis eenemfchanas un isdoschanas lihds 1. augustam falihdsinot ar pehrno gadu, usrahda wairak eenemfchanas par 30,128,035 rbl. Isdoschanas bija masak pa 26,603,372 rbl. Wifas eenemfchanas pufgada laika bija 346,198,594 rbl., isdoschanas 350,535,841 rbl.

— Teel preefsha listis wara (kapara) pezukaifeiku gabala weeta taifit peezi kapeiku gabalus no sudraba.

Kahira, 30. septembri. Moletam ir pastnota liste no 113 wangineekem, kas no kara-teefas jateefa; liste no wangineekem is prowinezehm, kuru kahds 30 esot, winam wehl naw pastnota. Misfons ir par tureenās Anglu karapulku preefshneeku ezejts. Wolseleis 8. oktobri aishzetofschot un doschot 1. oktobri Egiptes ministrijai meelastu.

Geschiedenes finas.

Veelahi gildes sapulze 22. septembri preelsh dokmana amata tika eewehleti trihs kandidati: Arn. Wirckau, Nil. Kymmels un Kahlis Seezengs, no kureem rahte ar wezako benki kopā iswehleja K. Seezen lgu par dokmani. — Tad nahza pahspreefchana rahtes preelshlikums par atwehleschana nabagu direktorijai 155,200 rbl. preelsh winaas malfschanahm nahloschā 1883. gadā. Tika atwehleti. — Tahtak, us rahtes preelshlikumu tapa zelts lozeklis komisija, preelsh jautajeena apspreefchanas, waj wispabrigā flimniza paplaschinajama, jeb waj jauna buhwejama. Gezehla pilsehtas wezako K. Jansen lgu. Bes wina komisija sehdehs 1 lozeklis no rahtes, 1 no masahs gildes un 3 no pilsehtas walbes.)

Amatneeku wakara skola. Abgelskatnā, leelā Lehgeru eelā Nr. 27 tilufe atklahta wakara skola preelsh amatneeku mahjelteem. Skolas nauda ir 2 rubli par gadu. Schini skolā mahzihs diwi pilsehtas skolotaji Donner un Grubes ll.

Aplaupijums. Ar leelu pahdrofchibu un duhschibu wina nedelu ap pusdeenu pastrahdatē aplaupijums us Daugawas tirgus: Kahds Bez-Laizenes semneeks, tirgodamees ar sweestu, nupat naudu bahsch sawā, ar schuori sawellamā makā, tē us reisi jaunš Kreewš tam peeles klah, fakter maku un rauga to istaut. Bet mafa stipra schuore, maku atdarot, tam ap labo rolu un to tas wifu spehku tura zeeti, tā ka laupitajs titai grehtahm mofahm un ari titai tad dabuja, kad mafa ihpafschneeks aif leelajahm fahpehm, kas tam zehlahs no tam, ka trihs pirksteem bij norāuta ahda, maku palaida wakam. Wijs kas notika til ahtri, tā til tad, kad laupitajs jaw bij projam, kahds laupijuma leezineeks nahza pee famanas un kopā ar otru laupitajam laidahs pakat, to faherdams. Bet ari tur wehl laupitajs turejahs pretim, bet pehdigi tam tomehr wajadseja padotees.

Rigas Bahzu pagaidu teatra degschana. „Ztg. f. St. u. L.“ raksta par scho degschanu tā: Kahda negehliga, blehscha nedarba anglis, lam gandrihs pagaidu teatra nams buhtu par upuru kritis, tika zaur kahda weenkahrscha strahdneela attapigo prabtu nowehrs. — Birndeenu ap pulstien 7 wakarā, kamehr strahdneeki tika no darba atlaisi, atradahs architektē G. Scheel lgs, pawadits no sawa palihga un no kahdeem zimbermaneem, teatra nama skaititaju ruhmi, kas zaur gahsi puslihds tika apgaismota. Patlaban, kad wini gribeja aiseet, wini pamanija, ka is cedohjuma ruhmes apafsch flatuwes kas farlans parahbijahs. Us mineto weetu nosteiguschees, wini eeraudsija, ka kahds strahdneeks us iszehlfchos uguni bija garschlauku usmeteas, kas pee- steiguscheem palihdsot drihs tika apflahpeta. Strahdneeks Jahnis Neebre, kura attavigais prabts bija buhwes usnehmeju Hopse fungu pasargajis no leelas skahdes un Ridfneekteem uftaupijis teatri, bija wehl reis, kad sawu loni bija dabujis, nolahpis teatra nama apafschruhme, lai waretu panemt sawu malfes kuli un darba leetas, ko tur mehdsā usglabat; winsch bija pa trepehm nolahpis apafschā, kad winsch pamanija kahds diwus fokus no trepehm uguni, tublit us uguni usmetahs un tā to apflahpeja. Uguns bija iszehlfchahs is flaida ischupas, kas bija aplaitita ar petroleju.

Tuwu klah ar ugunsweetu nahweja faharā dehtu ischupa, kas ari ar petroleju bija aplaitita un apafsch kuras atradahs 2 bleka dosites ar schaujamo pulweri un ari pazina ar to paschu pulweri. Bes gitahm weegli degofchahm

leelahm us to bija uslikts pa weenam numuram „Rig. Ztg.“ „Arajs“ un „Strana.“ Diwi istuffchotas petrolejas buteles tur guleja tuwumā. Bulweris, ka leelahs, is krona magastines sagts; wismasalais papibra maks us tam sibmejahs.

Ka schē tibscham uguns peelaisa, par to pehz nupat fazitā naw jafschaubahs. Mehs scho negehligo darbu negribam tahtati tullot, titai to gribam fazit, ka is atreeschanahs pret buhwes usnehmeju uguna naw peelaisa.

Bagaidu teatri gribeja list apdrofchinat un tamdeht eefahka ar daschahm apdrofchinafchanas beedribahm farunas, kas wehl lihds degschanas deenai nebij beigtas, bet tagad gan jadoma, ka neweena apdrofchinafchanas beedriba pagaidu teatra namu ne-usnems apdrofchinafchana, tapahz gan wajadsehs eerihlot ihpafschus ugunsdsehsejus, kas teatri no aifdegchanahs aifstargahs un pahpabrim lones weeta ar to naudu peetils, kas buhtu is gadus par opdrofchinafchana jamalfa apdrofchinafchanas beedribahm.

Sihmejotees us kreetno Latweefchu strahdneeku, kura drofchibai un duhschibai mums wispirms japatejahs par pagaidu teatra nama isglahfchana, mehs zeram, ka tas tiks peenahlami apdahninat no teem, kureem wispirms flahde buhtu notifufe. Tomehr domajam, ka ari tahtakos pulkos to wajadsihu fajutihs, schim kreetnajam wihram par pateizibu kahdu dahwanu peejschirt. Mehs (proti „Ztg. f. St. u. L.“) efam gatawi, kahdas dahwanas peenemt, ko nodosim Jahnim Neebre.

Schi gada rekruschchi. Pehz Widsemes gubernas kara-deenasta komisijas finas schini gada ja-eefauz pee loseschanas 10,685 jauneki un kara-deenastā ja-estahjahs 2855 jaunekteem.

Apriņķi.	Kamtoni.	Pee loseschanas eefauzanti.	Kara-deenastā ja-estahjahs.	
Rigas	1.	822	220	
	2.	448	120	
	3.	324	87	
	4.	306	81	
Balmeeras	1.	383	103	
	2.	428	115	
	3.	262	69	
Behsu	1.	367	98	
	2.	313	83	
	3.	215	68	
	4.	309	82	
Baltas	1.	290	77	
	2.	237	63	
	3.	267	71	
	4.	329	88	
Berowas	1.	388	104	
	2.	368	99	
	3.	275	73	
Tehrpatas	1.	547	147	
	2.	547	147	
	3.	307	81	
	4.	415	111	
Bernawas	1.	476	127	
	2.	220	58	
	3.	270	72	
Wihlandes	1.	342	92	
	2.	408	109	
	3.	327	87	
Arensburgas	1.	458	123	
Bawifam kopā		29	10,685	2855

Jaunecem rekruschcheem. Laiks arweenu wairak tuwojahs, kur muhsu jaunekteem buhs ja- eet pee loseschanas un kas losi iswikts, tam kara-deenastā ja-estahjahs. Mehs efam pahreegi- nata, ka wisi Latwju jauneki ar preeku estah- jahs kara-deenastā, lai waretu uftizami deenet augstam Kungam un Reisaram un iswahzitees par kreetneem kareiwjeem, kas ir un paleel teh-

wijas stipraki fargi un aifflahwetaji; tomehr Latweetim, kara-deenestā eestabiotees, ir leels gruh- tums pahsprehjams, proti Kreewu waloda ja- mahzahs, ja winsch skolā naw deesgan schini walodā eestiprinajeas. Tahdam, kas kreewisti nemahl, neween pate Kreewu waloda jamahzahs, bet ari wisi preelsh deenesta wajadsege nosau- kumi pa kreewisti ja-eeegaume u. t. pr. Preelsh tahdeem Latweefchu rekruschcheem, kas wehl pa kreewisti neprot un ar kara-deenestu grib wee- glakt eepasihtees, mehs waram eewehlet toti de- rigu grahmatu, proti, „Jauna saldata padom- neeks no Fr. Wittandta.“ Schi grahmatina katram weegli nopehrlama, wira nemalfa ne pusrubli.

Krape. No tureenas mums peenahzis schahds raksts, kas daschadu eemestu deht nahzis til ta- gad drukā. 30. augustā sch. g. peedsihwoja Krapeefchi retu preela deenu. Minetā deenā swineja Krapes muishas dsimtsleekungs barons Nikolai v. Vietinghoff jawas muishas waldis- chanas 25-gadu gawiles sivehtkus. Us scho preela deenu bija zeen. gawilneeks wifus Kra- peefchus eeluhdsis; jo ar teem bija tos pagah- juschus gadus kopā dsihwojis, ar teem nehs preekus un behdas, tamdeht tee ari bija wina mihkotee weesi schini gawiles deenā. Leetaina laika deht newareja sivehtki agraki atklabti tikt, ka ap pulstien 3 pehz puedeenas. Swehtkus atklahja zeen. leelklungs ar runu. Wispirms winsch isfauza muhsu augstam Kungam un Reisaram augstas laimes, us ko wisi weesi at- bildeja ar skatu trihslahrtigu urah! Behz tam northbeja 3 leelgabalam lihdsigi schahweeni. Leelklungs apweiginadams sivehtku weefus, pee- mineja sawā runā sawa darba schumu 25 gadus atpatat, aifrahdidams, ka schini paschā weeta preelsh 25 gadem winsch sawas mu- shas waldischana usnemdama, esot us Krape- scheem fazijis: „esat manim paklausigi, ka behrai, es gribu juhsu tehws buht.“ Winsch warot preezigu firsi leezinat, ka Krapeefchi wifu scho pagahjuschu laiku winam pilnigi ustizeju- schees, ka behrai tehwm. Bet ka winsch sawu apsolijumu, wineem par tehwu buht, ispidijis, to lai mihktais Deewš un wini paschi (Krape- fchi) spreeschot. Wina wehleschanahs esot, ka ta pati ustiziba un mihlestiba, kuru winsch til bagatigi baudijis, ari wehlat pahreetu us wina pehznahlameem. Ne-issakama gawilefchana un urah jauzeeni pehz scheem mihkeem wahrdeem atklaneja sapulze, un teescham dsilu eepaidu padarija schis dahrgais brihdis. Atkal north- beja 3 leelgabalu schahweeni. Dseedataju koris dseedaja pehz tam 4-balsigi „Augsta laime tam!“ Tad zeen. leelklungs uslifa saweem mihlestibas darbeem atkal no jauna jauku newihstamu kroni, pagastam dahwinadams 12 puhru-weetas semes preelsh pagasta un nabagu nama, 100 rbl. preelsh nabageem, 300 rubl. preelsh jauna basnizas swana un 40,000 teegelu. Behz tam, kad pagasta wezalais A. Nihgal lgs bedsi- geem wahrdeem par scho jauno mihlestibas-kihlu leel- klungam pagasta juhtis bija isfazijis un dseeda- taju koris tapat 4-balsigi ihpafchi preelsh schis deenas fajeretu dseefmu bij nodseedajis, tad zeen. leelmahte ar sawahm jaunlundsehm klahja gal- dus un laipni usluhgti weesi, gan leelklungi, gan fainneeki, gan kalpi un kalpones, gan tehwi un mahtes, gan jauneki un jaunektes sehahs mee- lotees pee bagati klahdeem galdeem. Pee mal- tites, tā jaw tahdas preezigos sivehtkos, usdsehra wesehtbas un tehrseja jautri un mundri, un dse- edataju koris dseedaja pa starpahm 4-balsigi jautras dseefminas. Pehz maltites pasneeda

leelkungs pats laipni wiseem zigarus un alus kannas reisu reisahm staigaja pa lauschu pulku. Behz tam tapa behrni sapulzeti ap leelu galdu, us kura bija soliktas numureem apstihmetas schahdas leetas: harmonitas, naudas mali ar 20 kap. naudas latra — preelsh sehnem; lakati, preelshauti un broschas preelsh meite- nehm. Zaur loseschann dabuja katriis behrns weenu no schahm preelshminetahm leetahm. Preelsh bija redset masajo lihgfimus waigus. Jaunee laudis atkal lozija rinki greebdamees, pehz mujilas flannahm muishas pagalma kreetni ween sawas kahjas, lanehr wezati laudis seh- deja us benkeem, pahrunadami pagahjuschu laifu dshwes atgadijumus. Tumsai metotees tapa muishas pagalmis apgarismots laternahm un da- schadi krahshotahm ugunim. Schwermeri un raketes schahwahs schahbdamas un ribbedamas augstu gaisa, kur plishdamas isschlihras us wisahm pusehm daschadas krahshotahs uguns, kas la swaigsnes isslatijahs. Muishas pagalma bij no pagasta puses uszelti goda-wahrti, kuros atradahs schahds transparents: Sirsnigi swei- zina sawus mihlotos Katarini un Nikolaju von Bictinghoff, pateizigee Kraveeschi. Teescham bija jauks un patihkams flats un lai gan jaw puenakts bija pahri, tad tomehr laudis newa- reja sataisitees atstahst to jaukumu, kas Krape- fen nebij redsete. Wisu, ko mehs schinis sweht- lds bijam peedshwojuschi, us mums padarija til labu un spehzigu cespaidu, ka it newitus bij jafala: „Kur tahda laba satihschanahs starp pagastu, dsimtslungu un zitahm kabretahm, tur fadsihwe ir fasnegts wisu augstakais mehrls — muhsu fadsihwes ideals.“ Kraveeschem paliks ilgi dshwa atminā fchee goda-swehfti. Weidstot lai peesprauscham muhsu mihlota leel- tunga, lauschu-tehwa goda- un mihlestibas- wainagam wehl schahdas pukites. Zil Krapes pagastis atihstibas un fainneejibas sinā us preelshu gahjis, tas pa leelalai dalai muhsu leelunga nopelns un puhlinsh. Preelsh wina atmahschanas us Krapi, schē wehl nebij nelah- das skolās. Ar wina paslubinaschanu un ba- galigu palihdsibu usbuhweja pagastis brangu skolās namu. Lai jaunzeltai skolai buhtu dro- schi pastahwibas pamati, tad winsch pahwinaja preelsh tahs pagastam 45 puhru-weetas semes. Sawas agraristas un zitas fainneejibas buh- schanas salihdsinadami ar daschu zitu pagastu buhschanahm, efam jaw fen pahrllezinajusches, ka muhsu leelkungs schini sinā preelsh fawa pagasta til daudsi laba darijis, zil ween ware- jis darit. Muhsu mahjas, winu brangos eh- las un muhsu materialistis stahwollis to ap- leezina. Preelsh 10 gadeem pahrgahja mah- jas zaur pirlschanu rentneeku ihpafchumā. Ne- rehlinot tos buhwokus, kurns leelkungs dewa wehl pehz mahju pahrdofchanas par brihwu preelsh ehlu zelschanas, mums ar pateizibu ja- atihst, ka mehs toti lehti efam kluwuschu pee „pafchu mahjahm.“ Un tomehr leelkungs ne- rimstahs gabdat un puhletees par pagasta wis- pahrigo labumu. **Kahds Kraveets,**

dahsi zitu wahra.

Selgawa. Ka „Mit. Btg.“ raksta, tad bei- dsama laika Selgawas apgabala notekot sirgu sabdsibas un saglu celahschanahs. Isghajuschā nedela kahdam Selgawas tumumā dshwofscham namneekelam N. B., us kuru domaja, ka tas sirgus sabds, isdewahs no fakerschanas ismullt, tapehz ka winsch us issuhstiteem sagkeem ar re- weri schahwa; bet otra deena winsch tika fa- kerts un nodots ismellefchanai. — Pee otra namneekela D. G. atradu trihs sirgus, bet tad

winsch pats bija nosudis, tad newareja sinat, lam tee sirgi peeder. Behz kahdahm deenahm tika minetais D. G. fakerts, tomehr wina pa- wadonim isdewahs ismullt. Krogā, kur D. G. tika fakerts, winsch atstahjis 2 sirgus ar dehtu rateem, kas laikam no Widsemes nahlfuchi.

Selgawa. Dibinadamees us pagastu waldbihu sinojumeem, „Mit. Btg.“ ir aprehlinajusi scha gada eefahlumā Kursemes pagastu mantibu. Uprehlinaschanas panahlumī ir schahdi: Laul- pagastu manta bija 1. janwari schini gadā ma- gasinas 100,967 tschetwertī seemas labibas (no fcheem bija 63,000 tschetwertī magasinās klesh- tis un 37,168 tschetwertī isleeneti) un 141,093 tschetwertī wafarejas (no fcheem 111,330 tschet- wertī kleshis un 29,763 tschetwertī isleeneti). Magasinās kapitāls flaidra nauda bij 1,729,811 rbl. Pagastu kapitāls istaisija ap Jurgeem sch. g. 305,356 rbl.; bet tam wehl peedereja pa- gasteem schahdas buhwes: 263 skolas nami, 188 pagasta nami un 403 magasinās kleshis, kas buhtu (bet blakus ehlahm) 854 ehlas. Zitas preelsh minetahm wajadsibahm leetatas ehlas bija waj nu nomotas, jeb tahs dewa ehlu ihpafschneeki par wolti. Winas peedereja kro- nim, weetigajeem muishu ihpafschneekem, waj ari basnizai. Kad rehkina 1 tschetwertu see- mas labibas til par 7½ rbl. un 1 tschetwertu wafarejas par 4½ rbl., tad labibas wehrtiba istaisa 1,392,172 rubli. Ehlu wehrtibu newar nosazit, jo pat weenas schkiras ehlas ir loti daschadas. It ihpafchi skolas nami toti isschlihras weens no otra. Daschi ir buhweti toti krahschni, ziti atkal masi un ne-eeewehrojami. Bet kad nu peenemam, ka latra ehla buhtu 3000 rubl. wehrtā, un zerams, ka tas nebuhs par daudsi, tad isnahstu par 854 ehlahm 2,562,000 rbl. Kad nu wehl peerehkina flahst pagasta un magasinās kapitalus un labibu, tad isnahl kopā kahdi 6 mil. rubli (ihsi 5,989,339 rbl.) Til daudsi buhtu Kursemes semneeku pagasteem man- tas. (L. A.)

No Bauskas. Bauska gan reti, tad schu schad un tad dabun ko patihkamu dsirdet; bet til jauku wehl nelad ne-efam dsirdėjuschu, ka 26. septem- bri, kur Lepschewiga lungs ar kwartetu un zeen. ehrgetu spehletaja peepalihdsibu dewa Bauskas basnizā garigu, un pehzak mufes sahlē laizigu konzertu. Behz pateesibas waram fajit, ka Bauska wehl til jauku un koschu dscedaschanu naw dsir- dejuse. Basnizā dabujam dsirdet gan weegla- kas, gan gruhstalas, gan wairak pasihstamas, gan reti dsirdetas dsceemas. No tahm wairak pasihstamahm dsceemahm jafala, jauku un koschu nelad newar apniht klausotees. Tikai janoschelo, ka pee ehrgelu spehleschanas tahs paschas no sewim ruhja lihds, kas zeen. spehletajam tran- zēja spehleschanu. It schi atgadijuma Bauskas Latweeschu un Wahzu draudses waretu eeewehrot, zil tahm wajadsigs jaunū kreetnu ehrgetu. Wehl waram zeen. konzerta dewejem pateitees, ka tee tillab Latweeschu Deewa kalposchanu, ka ari Wahzu Deewa wahrdū fludinashanu minetā deenā ar sawahm jautahm balsim puschloja. No laizigā konzerta publikai wiswairak patika tautu dsceeminas un Lepschewiga lunga solo- dscedaschana. Schihs wajadēja, us publikas ne- mitoschos rolu plaukstinaschanu un brawo faul- schanu wehl reis dscedat. Kwartetā ihpafchi ja- flawe bassu peenemshana un pamasitinam no- laishchanahs klufumā; ta schini sinā drofchi war mehritees ar zitu tautu mahfligeem dscedatajeem. Lepschewiga lunga solo-dscedaschana ir flaidra, flana supra un turklaht mihliga. Konzerta de- wejem sirfnigas pateizibas issfajijuschu par dsir-

detahm jaulahm flannahm, winus weenuwehr pa- turesim labā peemina. (B. B.)

No Grobinas apgabala raksta „Latw.“ To pusi apmellekams, dabuju dsirdet gluschu netiza- mas wehstis. Tureenes daschds pagastis esot skolotaji, kuzi nemas naw sagatawofuschees us to amatu. Tā: Gaweefnā — rehdeneks, Il- gds — muhrneeks, Tahschds — kurpneeks. Kā teikts, schahdas walodas gruhsti tizamas, tadehl luhdsu mineto pagastu zeen. preelshneekus, ja wehstis nebuhtu pateefas, tahm zaur kloju is- flaidroschanu darit galu. Bet ja wehstis no- dibinatas, tad teescham noschelojams, ka tur skolu waldbiba tahdu nekahrtibu peelaidusi.

Kuldigā, ka eelsh „Gold. Anz.“ lasams, 40 lungi nodomajuschu dibinat Latweeschu beedribu. Statuti, kas lihdsigi zitu Kurseme pastahwofchu Latweeschu weesigu beedribu statuteem, esot jaw ap augusta widu nosuhstiti apstiprinashanai.

No Schaines. Tumsās darbi schlti pee mums pehdeja laika stipri strahdat. Lihds ar jauko pawafari ir usklibduschu daschi tumsibas „tehmini“, kuzi lihds schim it drofchi strahdaja pehz jawa programa otru aplaupidami. Wis- wairak tika sirgu schdsibas isdaritas, bet nelad newareja pehdas peedshst, kur minete lopini pa- leel. Bet fcheem „blehscheem“ nepeetika ar to ween wehl, ka tee otram wina lopinu nolaupeja, bet tee proveja wehl leelaku lomu wilkt, kas teem tikai ne-isdewahs. Tee gribeja starp 17. un 18. augustu nakti us breefmigu wihsi aw- laupit Schaines apteekeri Goerle lungu. Goerle kgs war pateitees tikai tam Augstajam, kurfch wisā breefmibā winam flahst stahweja. Zaine, ka Goerle kgs nebij gahjis gulet tai laika, ka arweenu. Jo pats pirmāis eerandisija zaur sawu gulama lambara logu, ka kahdi trihs „tehmini“ kaph pahr wahrtiem pahri fehtā eelshā. Ap- teekeris redsedams, ka „tehmini eelshpi fehtā, peeskrehja pee loga un prasija, kas fchee pa tahdeem wihreem esot, kas eedroschinajotees naktis laika pa otra ehlahm blanditees. Tehmini ne- klawisija wis us apteekera prafschanu, bet gahja arweenu pa fehtu projam. Apteekeris nomani- dams, ka naw trihs ween, bet ka wehl kahdi trihs gaida aif wahrtiem un ka breefmas nu ar tuwu, skrehja pee sawa palihga Gaensel lunga un prasija, waj slinte ir peelahdeta, us ko schis pa meegeem atbildeja, ka esot peelahdeta un ka winu paschu gulamā lambari atrodotees. Ap- teekeris skrehja tuhlt atpalak, panehna slinti, atwehra eelas pufe logu un prasija, kas fchee pa tahdeem esot, no kureem par atbildi dabuja koka sprungulu. Apteekeris, redsedams ka ar rasbaineekem naw wairs ko jokotees, pazehla sawu „dubultstobri“ un dewa rasbaineekem wirsi. Bet kas ir! dubultstobris tikai noklatfcho. Ap- teekeris slinti apraudisija, atron to flaidri tuk- scha. Kahdas schaufchalas pahrnehma aptee- keri, ka tas ne til ween, atrada ka slinte tuk- schu, bet wehl turklaht dsirdēja, ka fehtā efo- fchee tehmini fehtas pufe durwis lausch waka. Kamehr slinti abi ar Gaensel kgu labdeja, te ari eefkreen deenestmeita brehfdama nejaukā balsi, ka rasbaineeki durwis uslaususchu. Kehka dur- wis schi gan gribejusi noturet, bet kabs us ween- reifigo siteenu usskrehjuschas waka. Rasbaineeki scho ari gribejuschi jaw sagrahbt, tikai par laimi gadijahs galds preelshā, tā tad schi isskred- jusē no rasbaineeka nageem. Bet kamehr meita stahstija sawu laimigu isglahbschanos un Gaen- sel kgs ar slintes lahdeschanu nodarbojahs, te ari weens no rasbaineekem, plezigs wihre, pee- nahja pee tonbenka, kur Gaensel kgs slinti lah- deja un eefauzahs ar nogehligu balsi. Apte-

Teris atgreesees atpakal eerandfija rasbaineeku jaw ais tonbenka stahwam un laida lekas wala, jo us zitu nelo nebij lo domat, la tilai us laimigu behgfschanu, kas ari itin brangi isdewahs. Us tirgus-plazi tizis, ftrehja tas rinki aplahrt, blandams un fauldams, lai jel streidsotees scheem palihga, jo fchos esot rasbaineeki apstahjufchi. Rasbaineeki eekfcha redjedami, la nu scheem ne-fahds laupifchanas darbs ne-ijnahls, issfrehja zaur logu us eelu pee saweem beedreem. Gaenselis atwebris logu noprastija, kas fchee pa wihreem esot, no kuzeeem par atbildi dabuja trihs rewolwera schahweenus. Schahweeni it laimigi pagahja garam. Gaenselis redjedams, la nu it laiks „dubultstobri“ faukt palihga, un kuzsch fchoreis nellatfchoja, bit dewa firfnigu apfweizinaschanu rasbaineekeem wirsu, ta ka weens no fcheem issauza flata balfi „ai Jesu tu Marija.“ Laudis gan fskrehja ahtrumä, bet tomehr no blehscheem nedabuja neweena fakert, jo wiseem laimejabs isbeht. Lai nu gan tai reisä laimejabs blehscheem isbeht, tad tomehr muhsu weik-lai volizijai iri laimejabs pehz kahdu deenu us-zihhtigas mekleschanas useet pascham publim wirsu, kas ir kahdas trihs werstes atstatu no Schaimes. Apzeetinati tika pats Balschu mahju ih-paschneeks un Balschu mahju arendators ar sawu puifi; wehlaki apzeetinaja wehl kahdu Sihlu muifchas semju kalpu. Tee ziti wehl naw rolä dabuti, jo fanemtee leedsabs winu wahrdus teikt Pee ismekleschanas tika pats mahju ihpaschneeks atfwabinats, bet kuzsch wehlaki pats eepinabs, jo tas gribeja sawu arendatoru atfwabinat ar naudu. Arendators bij eedewis 22 rubli un teizis, lai peelee no fewim wehl kahdus pah-ri desmit rublus klahnt un tad lai pajneedsot afe-fora lungam, tad fchos buhschot islaist no zee-tuma. Mahju ihpaschneeks gan darija pehz arendatora teikfchanas, bet ta fakot fewim tilai par nelaimi, jo afe-fora fgs atfina fcho ka libf-dalibneeku un lila apzeetinat. Par tabtakeem ismeklejumeem sawä laika pastnojchu „Latwee-tim.“ (Lat.)

No Peterburgas raksta „Dlewilam“, la ge-heimrahts Dr. Karell's schajas deenas dabujis no augsta Keisara toti krahfschuu un mihtu dah-wanu, nelaika Keisara Aleksandra II. darba istabas bildi, uhdens krahfsahm toti jauti daitotu. Us bildes wirs esot flaidri ceraugams, kas istaba atrodahs. Ta esot toti mihta peemina augsti zeenitam Igauru tauteefcham, jo ihpaschi tajä istaba winsch fastapees ar nelaika Keisaru.

Peterburga. Par politifko noseedsneeku ap-scheblofchanu „Waldibas Wehstneis“ pasneeds fchahdas sibklafas sinas: „29. julija 1881 us Smotensflas kapeem Peterburga pee maspilfona Breima isdarija politifku fleplawibu. Mineta noseeguma avfuhdsatee: fenakais Peterburgas univertitetes students Dsihs Nagornis un mas-pilfoni Jewsejew, Chochlows un Kusjumkins, no eekfcheetu ministra tika nodoti Peterburgas aprinka kora-teefai, kura 14. un 15. septem-bri fch. g. wisus avfuhdsetos atfina par wai-nigeem, la peederejufchi pee noseedsfigas fabeedribas, kas zentabs apgahst tagad pastahwofcho walfts lahrtibu, un la nolawufchi maspilfoni Breimu, un tadeht noteefati: Nagornis un Jew-sejew, libhs ar wisu lahrtas saudejumu, us nahwi zaur palahrfschanu, Chochlows un Kus-jumkins us nosuhfifchanu kalnraktuwes pee foda darbeem, pirwais us nenofajitu laiku, pehdejais us 15 gadeem. — Eekfcheetu ministris, fastina ar Peterburgas kora-aprinka wirskomandeeru, paschu leetu libhs ar teefas fpreedumu wispa-dewigi eejneedsa Keisara Majestetei, un Keisara

Majestete Bischehligi pawehleja: avfuhdsetos noteefat: ar lahrtas teefibu saudejumu un no-fuhfifchanu kalnraktuwes pee foda darbeem un proti Nagorni un Jewsejewu us nenofajitu laiku un Chochlowu us 20 gadeem un Kusjumkinu us 4 gadeem pee foda darbeem fabrikas.

Raskawa. Istahdes flehgfschana notifs 1. oktobri, bet issahdes ehlas palifschot libhs nah-ko-chai pawafarai.

Harkowa. Arrestants Belujows fodu kompa-nijas uslublam Zigankowam ta eeduhra ar nasi, la Zigankows otra deena nomira zaur sawu ee-wainojumu.

Kutaisa. Grufinu awises „Drosba“ kore-spondents Jurlewitschs, la „Golofam“ sino, beeschi ween usbruzis polizijas pasrahdatahm ne-lahrtibahm. Polizijmeistars winam zaur salda-teem lila draudet, la to isnihzinaschot, waj no-nahwefschot, ja ne-atmetifschot sawas darbofcha-nahs par korespondentu. Jurlewitschs fchaubi-jahs, waj polizijmeistars teefcham til pretliku-migi waretu isuretees un turpinaja sawus rat-fus, usrahdidams us pastahwofchahm nelahrti-bahm. Resen atpakal peewalare Jurlewitschs gabja pahr tirgu, te tam usbruka saldats. Jurlewitschs atgoinajahs, bet saldats kleebsa palihdsibas pret fleplawu. Beeheidsabs klahnt ziti saldats, kuzi paslehpufschees bij gaidijufchi, tad fauks palihga, atmeneem mehtadami us Jurle-witschu, kas aibehga pee polizijmeistera, no ta isluhgdamees palihdsibas. Polizijmeisteras to leedsa, un Jurlewitschs pahrbrauja mahjä fa-stahdit formelu fuhdsibu. Kad ar fcho fuhdsibu nonahza polizijas nama, winu sagaidija unter-ofizeers, rupji to nolamadams. Polizijmeisteras wisu noskatijahs un, ne wahrda nerunadams, atwilahs sawä darbu istaba. Tas bija signals, usbrukt Jurlewitscham; jo 12 saldats us kreisi eekfrehja istaba, un nu fahlahs breefmigs zih-ninisch, weenom pret trihspadjmiteem! Tomehr Jurlewitscham isdewahs eektuht polizijmeistera istaba, no kuzeees tas ar wina palihdsibu at-kal tika istrauts kanzlejä. Nu Jurlewitschu nehma dauft flinschu resgaleem, bet tas atree-bigai polizijai wehl islikahs par masu. Us bahrsdas un mateem to is 2. etaschas nostrepa lejä un pahr eelu pahri us zeetumu, kur tas afinains un bes famanas palika gulot. Scho breefmigo fleplawibas flatu polizijmeisteras wehl flubinaja, fauladams: „Ta labi, behrni! Dodat kreetni!“ — Bet waj Jurlewitschs jaw islaists is zeetuma, un waj polizijmeisteras faukts pee atbildibas, par to „Golofs“ neta nesino.

Mhrsemes sinas.

Politikas pahrstats. Jaw isgabjufchä nu-mura peeminejam, la wisu Italeefchi gaida us sawu ministru preekfchneela Depretis runu, lo winsch turehs Stradelas pilfektä. Tagad De-pretis sawu no Italeefcheem ar ilgoschanos gai-dito runu turejis, no kuzas kahdu drufjiru fche uffihmesim. Starp zitahm leetahm Depretis fajija, la winsch nedomajot, la garidsneekem wehl leelakas brijwibas un teefibas tilfchot pee-fchirtas, kas par ta nosaukto garantijas li-kumu pahri sneegtos. Schini likuma esot is-fajits un atkauts wisu, kas preekfch pahwesta waras ufturefchanas wajadfigs; wairak atkaut un peefchirt teefibu pahwestam, tas buhtu par flahdi Italijai. — Par kora-speheem runajot ministru preekfchneeks peemineja, la schim brij-scham ne-efot wajadfigs, kora-speklus pawairot, turklahnt fchahda pawairofchana, la sinams, wal-stei dauhs milionu naudas ismalfatu un tatschu fchahda pawairofchana buhtu schim brijfcham

par welti. Finanzu jeb naudas leetas la pir-mais pahrgroffjums esot peemineams, la finanz-ministris esot nodomajis tulli pamafinat par fahli. Us abreleetu politifku fihmedamees Depre-tis fajija, la Italija schim brijfcham atrodotees draudfiga fatilfchana ar zitahm leelwalftim un ne-efot jabihstahs, la Italija til drihs ar kahdu leelwalfti kaza eekultos. Kad Depretis sawu runu beidsa, tad winsch pazehla sawu glahfi (winsch sawu runu tureja pee goda-meelasta) un issauza Italijas kchninam wefelibas un wisu klabtefofchee gawiledami fauja: „Lai dshwo kchninisch! lai dshwo Depretis!“

Franzija. Anglu foli Egipte flubina Fran-zuschus, gahdat par sawas waras labaku no-dibinaschanu Tunife. Franzuschu waldiba jere, la Anglijai, kuzai tagad ruhpes ar Egipti un kas melle zitas walftis apmeerinat, lai nepreto-tos Anglu joleem, negribehs jeb nespehs pre-totees, ja Franzija tagad isplata sawu waru Tu-nife. Weens no Franzijas waras fchkehrfteen ir, la Tunife pastahw ta fauktas kapitulazijas jeb lihgumi, kas Ciropas walftju pawalstneekus iskem is weetigo teefu waras un nostahda tos sem sawu konsulu teefahm. Franzuschu wal-diba nu pagehr, la fchibs kapitulazijas tagad tiftu atzeltas un la teefas wara pohr Tunife dshwojofcheem Ciropescheem peekristu Franzu-schu waldibas eezelamahm eestahdehm. Franzu-schu waldiba fcho pagehrejumu likuf leelwalftim preekfchä. Ja Anglija tam nepretojahs, tad Franzija laikam panahls sawu mehkei. Ita-lija gan labprahnt pretotos Franzijas pageh-rejumam, bet tai naw deefgan spehka, apturet Franziju.

Bulgarija. Knesa faderinaschanahs ar Meln-kalnes prinzefti Sorku, teel gaidita ne-ilgä laika. Schai laulibai eewehrojams politifks mehrtis. Melnkalnes knesam Nikolajam naw dehtu un prinzefti Sorka ir wina wezaka meita. Bulga-rijas knesa apprezefchanahs ar Melnkalnes kro-namantinezi buhtu pirmais solis preekfch Meln-kalnes saweenofchanas ai Bulgariju nahlamiba. Schim brijfcham gan wehl Bulgarijas robeschas nesa-ect kopä ar Melnkalni, jo starp abahm wal-ftim wehl atrodahs kahds Bosnijas un Alba-nijas semes strehtis. Bet tas nahlamiba war pahrgroffitees. Wisada wisu mineta preziba dotu Bulgarijas knesam Aleksanderam pee Balkanu pusfalas Slahwu tautahm leelaku swaru. Knes Aleksandris schim brijfcham no Balkanu pusfa-las Slahweem pa leelai datai wehl teel eerau-dfite par fwefchineeku. Tahda issflatifchanahs issustu, ja kases Aleksandris tiftu zaur famili-jas faitehm saweenots ar Melnkalnes knesu, jo fchis pehdejais teel no Balkanu pusfalas Slah-weem sawa tautifka gara un sawas duhschibas deht augstaki zeenits un mihtots pahr wiseem ziteem Balkanu pusfalas masajeem waldineekem. Schi zeenifchana un mihleftiba pahreetu ari us wina snotu. Ta tad politifka sinä Bulgarijas knes newar isredfetees few labaku laulatu drau-dseni, la prinzefti Sorku.

M u l l i s

par ilgadigo rekrufchu eefaulumu preekfch 1882. gada pehz gubernahm un apgabaleem.

Almolinsflas apgabala no jauna nemami	107
Archangelsflas gubernä	724
Astrachanas	986
Bejarabijas	3282
Borschawas	2896
Wilnas	3571
Witebfkas	2765
Wladimiras	3571

Wologdas gubernā	no jauna nemami	2537
Wolinijas	"	5244
Woronješas	"	5630
Wiatkas	"	6414
Grodnas	"	3214
Dagestanaš apgabala	"	7
Dona kara-pulka apgab.	"	1239
Jelaterinoflawas gub.	"	4113
Jenifeiflawas gubernā	"	752
Transbaikalijas apgab.	"	452
Jelutskas gubernā	"	825
Kasanas	"	4823
Kalifšas	"	1864
Kalugas	"	2868
Kijewas	"	6536
Kaunas	"	3282
Kostomas	"	3146
Kubanas apgalā	"	430
Kurfemes gubernā	"	1593
Kurškas	"	5127
Kelzes	"	1485
Widsemes	"	2855
Lomschas	"	1530
Lublinas	"	2236
Minškas	"	3806
Mogilewas	"	3191
Maflawas	"	3919
Wiščnij-Nowgorod. gub.	"	3569
Nowgorodas gubernā	"	2859
Olonežas	"	736
Orenburgas	"	2258
Orlas	"	4607
Bensas	"	3360
Permas	"	6161
Petrokawas	"	2189
Bložkas	"	1514
Podolijas	"	5811
Poltawas	"	6097
Pleškawas	"	2192
Radomas	"	1693
Rasanas	"	4488
Samaras	"	5620
Sw. Peterburgas gub.	"	2422
Saratowas gubernā	"	5256
Semipalatinškas apgab.	"	55
Simbirskas gubernā	"	3663
Smolenskā	"	3164
Stawropoles	"	1295
Suwalku	"	1550
Sedlezes	"	1768
Taurijas	"	2104
Tambowas	"	5905
Tweras	"	4066
Terekas apgabala	"	140
Tobolškas gubernā	"	2928
Tomškas	"	2251
Tulas	"	3485
Ufas	"	4073
Čarkowas	"	5182
Reřonas	"	4439
Čchernigowas gubernā	"	4876
Zgaunijas	"	919
Zaroflawas	"	2313
Zatutskas apgabala	"	26

Pawifam kopā 212000
(Widj. gub. aw.)

Augļu-koļu kopschana un winu swars tagatnē un nahkamibā.

(Bežj Heimathes.)

Mušu semkopiba brangus fokuš us preešču eet, it ihpafchi jaunakōš laikōš. Laukeem teel ruhpiģi stala un kuhš mehli krahli un ja ar teem nepeeteel, tad nebaidahš semkopji faweem

tibrumeem ari mahščliģus mehščus pirkt, finadami, ka zaur teem brangu rashu atdabuhš. Ka semkopiba pilnigi taiřahš plaukt, kas jerams jo wairak tad warehš notikt, kad wifur buhš fawas mahjas par ihpafchumu eemantotas, tā ari ar dahrsu kopschana jaw fahl labotees. Dauds fainneeku, kas lihds šchim augļu-koļu nebija kopufchi, tagad par derigu eelata pamasam ari ar winu kopschana puhletees. Bet ka tomehr ar augļu-koļu kopschana tā nenopuhlejahš, ka wajaga, un ka tadeht winu audfinafchana wehl us deesgan sema stahwokla stahw, tas nemas naw noleedsams. Zil mahjas wehl reds beš dahrseem, lai gan preešč teem buhtu deriga weeta ar augliģu semi usejama. Tahdas mahjas, kur newena lozina naw, ka tulfnešis iřklatahš, turpreti, lahdas patihkamas tahdas mahjas ir, kuzas no wifahm pufehm gan dahrsa augļu-koļu gan zitadi koki apehno. Ka koki neween mahjai par glihtumu, bet ari no teem brangus eenahkumus war smeltees, to fina tee, kas augļu-koļu lihds šchim kopufchi. Pee mums ari zilwefi arweenu wairojahš, tā ka jiteem šwefchumā few dšihwes-weeta jamelle. Zaur to tad ari buhtu jagahda par wairak eenahkumu awoteem, kas zaur augļu-koļeem glišči labi ir eemantojami. Tadeht us augļu-koļu kopschana waja-dsetu dauds leelaku fwaru greesti, neta tas lihds šchim ir bijis.

Kas muřu semkopju dšihwi buhš eewehrojis un winu mahjas apřlatijis, tas buhš eeraudšijis dauds tahdus semes-stuhrus un gabalinus, kur lauka augli naw eefpehjami audfinat un no kuzem zaur teem nelahdu eenahkumu newar smeltees. Un tomehr tahdas weetas ir paslehtas mantas apraktas. Šchahdas weetas ir loti derigas augļu-koļeem. Tur wini augdami, neween mahjai par glihtumu buhš, bet no tahdahm weetahm tad ari semkopji eenahkumus dabuhš. Zaur augļu-koļeem nu ta tad aprakta manta rokā kluhs. Augļu-koļi ir leela un dahrga manta semkopjeem. Ihpafchi dahrgōš gaddōš wini buhš isdewiģs baribas un eenahkumu awotu wairotaji, kad lauku-augli knapi isdewuřchees.

Zil škaiřti tahdas mahjas iřklatahš, kuru eedšihwotaji ap fawahm mahjahm un fawōš dahrōš augļu-koļuš stahdijufchi. Šchahdu mahju eedšihwotaji arweenu ir turigati, nekā tahdi, kuzem, jeb nu nepawifam, jeb mas augļu-koļu. Tahdu weetu dahrsa augli, kur til lahdi pahra lozinu ir, nedabu ne lahga iřgatawotees, jo winu augli, it ihpafchi wehlejahš fugas, jaw agri teel no behrneem nodauřiti. Šchebli ir tahdas mahjās us behrneem nořkatitees, kur augļu-koļi naw, ka tee ehd lopu-rahzenus ka dahrgu mantu, kamehr tee til lopu baribas deht ir tilufchi fehti un kur tomehr dauds ne-apřrahdatu weetu ap mahjahm ir, kuzās augļu-koļi loti brangi isdodotos. Šcho truhkumu grunte ir pa dalai, waj nu to eedšihwotaju knapiba, naudas-truhkums, ar ko augļu-koļinus eepirkt, jeb nesinafchana, kur poteti lozini dabujami, jeb ari pilniga neprafchana, ka augļu-koļi audfinajami, potejami un kopjami. Dauds semkopji gan buhtu wifas fawas ne-iřleetatas un tulfchās weetas mahjōš ar augļu-koļeem apřahdijufchi, bet wini baidahš, ka tahdi lozini, kuri naw aif štiprahm fehtahm, teel nowofiti un dahchadi apřlahditi.

Zeematu dahrsus apřlatot eeraudšihš, ka winu augļu-koļu dahrē pa leelakai dalai šchā un tā beš kaut lahdas lahrtibas fahstahditi, beš ka buhtu augļu-fugas un semes-stahwoklis pret fauli eewehrotōš. Turklahť ari eeraudšihš kokuš ne-iřkoptus un panihkufchus. Dahchās weetas reds tahdus augļu-koļuš, eestahditus un pee fliteem

meeteem peefectus, jeb ari zitus nemas nepeefectus, kuzem wehl diwi jeb trihs gadi buhtu koku flolā jahstahw. Dauds tahdu augļu-koļu ari nemas naw ruhpiģi eestahditi. Dahchi winuš stahdidami wataiřija warbuht til leelu zaurumu, ka koku-faknes tani ar bahschanu tifa eebahřtas, ar leeleem semes gabaleem awfegtas un pehž tam zeefchi ap lozina stahwu fahmhditas. Ziti atal lozinas stahdot doma, jo dšitaki stahda, jo labaki tee war ee-augt, kamehr winfch til dšiti ween ir stahdamš un ari wehl fellaki, ka winfch agral semē stahwejis. Tā dšitaki eestahditi augļu-koļi drihř ar fuhnahm awaug un nelahdu preeku kopejam augdami nedara. Ka šchā eestahditi un kopti koki newar augt un ka wineem ar laiku bojā ja-eet, kas ir faprotams.

Pee mums buhš gan ari usejami teizami eetaiřiti augļu-koļu dahrē. It ihpafchi to war dahchās muishchās redset, kur muishchās ihpafchneeki tura prahtigus un mahžitus dahrřneekus, kuzem wajaga ruhpetees par augļu-koļu kreetnu audfinafchana, ka ari par wifu zitu stahdu kopschana, kas pee dahřkopibas peeder. Šchahdu teizami eetaiřitu dahrsu ihpafchneeki ari par to gabda, ka winu dahrē arweenu labā stahwokli teel uřtureti. Zitadi tas ir pee tahdeem dahrsu ihpafchneekem, kuri no fawa dahrsa par faweem puhlineem drihř ween grih labumu dabut. Šchahdu dahrsu ihpafchneeku dahřōš useeři dauds wezus kokuš, kas flitkus un mas auglus nef. Ar tahdeem wini peeteel, nesinadami zil dauds wairak labas augļu-koļu fugas un labi apkopti koki augtu eenes, un zil dauds no tahdahm weetahm war eemantot, kas pawifam břihwā stahw. Šchā leetā kaut kam wajadsetu notikt un šche weenigi zaur waldbibas palihdību war teizamu augļu-kopschana panahť. Mums ir gan ari finams, ka šchur un tur no waldbibas dahchi zelodami školotaji ir eewehleti, kuzem uřdōš, semkopjus us augļu-kopschana pamudinat un wamahžit, lahdas fugas stahdamas u. t. pr. Bet ar to weenigi nepeeteel, kad faka: "To buhš darit," bet ari buhš rahdit, ka un lahda wihře tas ir darams.

Wisapwreešču wajadřiģs preešč semkopjeem koku-flolas eetaiřit, kuzās til tee augļu-koļi teel audfinati, kas muřu semes gaisā un semē brangi isdodahš. Tikai mas abbehu, bumbeeru, pluhmu u. t. pr. sortes šcham mehrkam ir derigas. Šchahdas koku-flolas pahrwaldibu wajadsetu tahdam wihram uřtizet, kuzfch neween uřtizams, taiřnš un pehž fawa labuma nedse-nahš, bet kuzam ari tai leetā wajadřiģo sinibu netruhfš. Šchahdai eetaiři wajadsetu tehřaku sem lahda waldbibas amata wihra pahraudřibas stahwet, kuzfch pilnigi pařibtu pagasta stahwokli, winu semi, ta awgabala gaisu, ar wahřdu fakot, kas wifu to apkahrtni pilnigi wifadā finā pařibtu, us kuzeni koki buhtu isdodami. Til lihds ka šchahdā koku flolā labs škaiřis augļu-koļu buhtu iřaudfinats, tad nu wajadsetu gruntneekus un pagastus usmudinat, jeb ari wineem pawehlet žetus, eelas, břihwās weetas ar augļu-koļeem apřahdit, preešč ka tee nu kokuš par lehtu malfu no koku-flolas dabutu un ar koku flolas pahrwalditaja jeb wina palihga palihdību kluhtu eestahditi, us tahdu wihři mitetos negeldiģu koku stahdřchana, bet pagasti un fainneeki dabutu labus, wefeliģus un lahrtiģi audfinatus lozinus. Bet ar to wehl nepeeteel, ka koks ir eestahdits, bet tam wehl pirmōš gaddōš wajaga pahraudřibas, tad buhtu loti wajadřiģs, ka waldbiba wifōš gaddōš, waj nu pawafarā jeb rudeni eestahditus kokuš pahřstatitu, jo nu tas ir loti eewehrojams, ka koks pirmōš gaddōš teel apkoptis.

Winu wajadfigs peenahzigi apgreest, lai labu, wecnadu kroni dabu, ta la faule un gaisf wifur waligi flahf teef, un la pret wehjeem un laifu nozectinajahs. Kur schis neteef darits, tur aug fari zits zaur zitu un no schahda loka mas labuma peedfihwos.

Ar schahdu augfu-looku flolu wehl nebuhtu deefgan jaw darits. Wajadfigs buhtu tautas flolas behrnüs pamahjit, la augfu-looki kopjami un tauwami jeb aiffargajami. Skolotajam wajadsetu pascham prast augfu-lookus audfinat. Katra pagosta pateefi lahda weetina atrastos, fur masas looku flolas waretu cetainit, un par schahm tad skolotajs buhtu pahrsinatajs. Schi winam buhtu behrni japamahza ihsumä par wifu, kas pee augfu-looku kopschanas derigs. Winam buhtu jarahda, la sehllas ja-eeschj, la kozini potejami, stahdami, apgreeschami u. t. pr. Puilahn buhtu jaleef, lai tee pascht ar fawahm rotahm to daritu, lai pehzal prastu augfu-lookus audfinat. Ka us schahdu wihfi pehz lahdeem 10 gadeem neweens neschelotos par augfu-looku postifchanu un la tahdas looku flolas semei par fwehtibu buhtu, to drofchi tizam, un loti preezatos, tad schi te ihsumä usfihmetee peefihmejumi dandf mas preefch augfu-looku kopschanas labofchanas peepalihdsetu. Wa idaweetis.

Par gaismu.

„Lai top gaisma!“

Kad us swaigfchuu-debefi til weentahrfchi ween noluhkrojamees, tad sinams wairaf nekäs mums nestahdahs preefchä, la wezds laikos Mofum, t. i. weens leels spihdeklis, kas deenu walda un weens mas spihdeklis un dandf swaigfnes, kas nakti walda — un scho spihdeklu gaisma mums tad rahdahs ta ihstena un peeteefochä buht. Bet kad mehß smalkali us to noraugamees, la mehß swaigfchuu-debefi mahzijamees pascht un lahds labums mums zaur to atlez, un lahds spehks to rada un iswada, tad mehß redsam, la aif un ap teem spihdekteem wehl zita, ne la ta spihdoschä gaisma ween, mahjo; schi zita gaisma ir ihstis darbojochs un radofchs spehks.

Ja til ween to wahrdu „gaisma“ peeminam, tad jaw tuhlt muhsu prahis pazetahs augstakas jufchanas un domas. Gaisma ir ta augstakä buhte, pehz kuras mehß nisi dfenamees; mehß gaidam us deenas gaismu un zihnamees pehz prahra-gaismas; jo tuwaki mehß gaismae-zeteem un darbeem peeteeflam, jo pilnigaki mehß tad topam, jo leelaka darbita, leelaka radifchana no mums tad iseet. Gaisma is dabas wiewirms zilweku dfen us darbofchanos dabä; te wiafch famana fawu gara- un prohta-nepilnibu preefch nofpreestahs radifchanas pasaulä. Tä gaisma zilweku dfen us domafchanu un famanifchanu. Gelfch katra zilweka — weenä mafak, otra wairaf — atrodahs juhtas, kuras winam modina fahribas pehz gaismas un winas zeteem. Zilweks wiewirms gaismai atfchir-damees preti stahdahs; tad atkal us to atrodahs atpakaf un no tahs eelfch jewis usnemdams un zaur to pa-augstinajees — wiafch radidams pasaulä tahlaf strahda. Schi ir zilweka nolemtä darbofchanahs pasaulä. Us to ween muhs jaw mudina un pabalsta laiftrahfi un grafmatas, flolas un fabeedribas — un isdeenifchliga dshwe. Zaur dshifchanos pehz gaismas isprafchanas dabä, wairojam eelfch jewis prahra-gaismu, t. i. isgliftojam un spehzinajam fawu prahru us waldischanu pehz gaismas un us dabas-spehku peenahzigu kalfinajchanu mums par labu, lai muhsu dshwe schini pasaulä ari mums pascheem buhtu patihlama un deriga un

lai muhsu zaur muhsu paschu isglifitibas un augfcheenes augstakeem eefpaideem pilnigaki atattihstitee pehznahzeji, fawu nofpreesto darbofchanos us pilnigaki apgahdatas semes waretu tahlaf weft. Schi fahlahs paschaisleedsibas fajejgums. Schi ir zilweka usdemums, peenahlums, darbofchanahs un radifchana. Schi ir tas leelais gars, kas zilweku pastahwigi dfen us ne-apnikufchu darbofchanos lihds kapa-malai.

Bet noluhkrojamees tuwaki us gaismu.

Dabas-pehtitaji ir jaw ilgu laifu nodarbojufchees aprahdit, la gaisma ir wifu leetu materialigais pirm-pamats, jeb pasaulä-wifibas buhwes-afmeni.

Ir gudrots:

1) la wajag fahdam weelam buht, kas jaunus pasaulä kermenus rada; weelam, kas wifu isleekofchos tufcho debefs-ruhmi pilda un kas smaguma litumam naw padots;

2) la schis weels ir neredfams, la tas zaur to pasaulä-ruhmes zaureredfiba nestahjahs zelä;

3) la schis weels ar gaismu (gaismas-weelu) ir lihdsig un top redfams, tad tas wiemasaf ir pa dalai fabeefojees;

4) la gaisma tapchj ir materialiga, weeliga daba un wifu leetu materialigais pirm-pamats;

5) la flaidrais, radifochais gaismas-stars wifus pasaulä-zelfchanas elementus un wifus wirfsemes strahdadamo spehku dihgus — lahda no Raditaja pascha nofpreestä, nepahrgrosamä lahrtiba — eelfch fewis fatur.

Kad tas isgudrojums ir taifniba, la neween muhsu seme, bet ari wifä ziti pasaulä-kermeni un lihds ari gaisa-afmeni (aeroliti) is tahs no pirmfahlumä neredfamaahs gaismae-materijas ir radufchees, tad der tas, kas par falihdsinafchanu stary gaismas- un pasaulä-kermenu ihpaschibahm pawifam fazits, ari pee falihdsinafchanas stary gaismas un gaisa-afmenu ihpaschibahm un fastahwes-dalahm. Te mums wiewapreefch speeschahs azis, la gaisa-afmenu fastahwes-daläs diwäs, weenu no otras pilnigi atfchirofchäs, kopäs (grupäs) flaidri isdalahs, no kuzahm weena kopa jeb grupa wiefelu rindu no metaleem usrahda, la: dselsi, nikeli, kobaltu, manganu, kaparu, kromu, arseniku, alwu un stary wineem it eewehrojama wihje atrodahs wifä tee kermeni, kuzi ir magnetiski, la: dsels, kobalt, nikelis, kroms un mangans. Otra kopa jeb grupa fatur wiefelu rindu no semes-lahrtahm un kali, natronu, sehwei, foeforu, ogli, kuru stary wifas augu un lopu dshiwibas wezinafchanas fastahwes-daläs atrodahs. Topat mums eewehrojams, la tahs zaur prismu (garenu, irihstuh-rigu, lihdseni flihpetu glahfi preefch gaismas flaidifchanas, laufifchanas feptindis sawadi krahfotds stards) laufitahs gaismas-stara krahjas diwas stary-kopäs (grupäs) wed preefchä, kuras fawäs ihpaschibas til tahf weena no otras atfchirahs, zil tahf metali no semehm; proti — pirmä stary-grupa: tumfchee, kihmiski strahdadamee stari, kuzi us magnetes-adatas dodamees, ahtraki kufahs, la: wiolet, indigo, sils un jalfch, un otra gaischu, fewifchki spihdoschu stary kopa, la: farkans, oransche un dseltans, stary-grupa, kura us magnetes-adatu neta ne-eespehji, ir kihmiski nedarbiga un lehnaki kufahs, neta tumfchee stari. Kad nu mehß is peedfihwojumeem finam, la magnetes-adata fikai no metalifkeem kermeneem, la fakot, kutinata, un gaisa-afmens wifus weentahrfchos kermenus fatura, kuzi ir magnetiski, tad jadoma, la tumfchee, kihmiski

strahdadamee, us magnetes-adatu dodamees (le-damees) stari lihdsinajahs gaisa-afmenu metaliflahm fastahwes-dalahm, — gaischee, fewifchki spihdoschee stari stahdahs preti (lihdsinajahs) gaisa-afmenu semehm, ihpaschi sehwelei, foeforam un oglei. Par to mums jo mafaki jafchahabah, kad mehß prismatiflahs krahfu-bildes forkanumu ar foeforu, orangfchu ar sehwelei un prismatiflahs krahfu-bildes gaischo dsletenumu ar ogli falihdsinajam, la tee mums wifä fawä stardrihä eelfch dimanta parahdahs. Topat naw par to jafchahabah, la wioletais stars dslefi (jeb dselsei tuwaki kermenu grupai), indigokrahfainais stars alwai, silais stars kaparam (jeb alwai un kaparam tuwaki grupai) lihdsinajahs. Ja schim isgudrojumam ir pamats (la tas ari teefcham gan leelahs buht), tad isnahf tahlaki, la us spektruma (parahdischanahs) weenas pufes tahs semes: foefors, sehwelei un ogli — un us otras pufes tee metali: dsels, alwu un kapars ir kopäs jeb grupäs nofahdti, no kuzahm katra grupa jeb kopa tos winai tuwäkos kermenus tai winu pirmfahltä, nepahrgrosamä, no augsta Raditaja pascha nolemtä, rindulahrtä fatur, — pee lam widejufchais sehtitais — fahais — krahfu-stars la fawefchanae-lezeflis stary metaleem un semehm, kaliju un natronu, un teem ar to kopä faderofcheem kermeneem, t. i. alkaliyahm, der; tad isnahf ari, la Raditaja besgaliga gudrihä winam to wehl augstaku usdemumu peefpreeufse, ar fawu begaligo faweenofchanas-dahwanu ar gaisa un uhdona flahbelli abas metaku un semju grupäs weenu no otras pastahwigi schirt, un zaur to tahs swarigalahs dshiwibas-prozefes un swarigatos spehkus fazelt, kuzi bes schihs schirifchanae nebuhtu eefpehjami.

Gaisma tahda wihje naw til ween lahrtiba preefch tufchuma jeb tumfiba, netil ween spihdeschanas spehks, bet eelfch tahs wehl atrodahs leetu buhte un wirfpehks. Gaisma ir radifochs spehks, gaisma ir dshiwiba; gaismai preti stahw tumfchums, tumfiba, posts, nahwe; preti bas, kuras zilweka jehgchanae-spehzihä dsili nofneedsahs. Gaisma ir Deews un debefu-walstiba, tumfiba ir welns un elle; gaisma ir muhschiga dshiwofchana, tumfiba ir muhschiga postifchana. Bet gaisma walda pahf tumfibu pasaulä. Tumfiba jeb tumfchums ir gaismas algahds preefch augstakas dshiwes radifchanas un attihstifchanas. Gaisma ir tahda wihje wifu leetu materialigais pirm-pamats, wifas materijas, wifu strahdadamo spehku faprotamiba, mahtes-wirfpehks wifu to, kas ir, — buhwejamais mahls ta wifu-warenaja Raditaja rokä; gaisma ir Deewa kermenota mihlestiba, jo is gaismas wiafch ir fawu briknifchlihu radifchanu isdarejis. Zil nofihmejumu pilni tapehzi fahlahs wina radifchana ar teem wahrdeem: „Lai top gaisma!“ Zil faprotami nu mums stahdahs preefchä zetorta radifchanas-deena, kura no faules, mehnefcha un swaigfchuu — un no gaismas radifchanas atdalahs. Gaisma ir tas wifä pasaulä isplatitais telofchais gaismas-weels, pasaulä-gaisma, gaismae-ehteris (gaismas flaidrotais gaisf). Wawawihfjue, kura us tumfcheem mahfkonem krahfojahs un zaur kuru Raditajs fawu meern ar faween radijumeem apfihmejis, mums tapehzi ne til ween rahda tes buhwes-afmenus, is kuzeeem Raditajs pasaulä zehlis, bet ari taifno un nepahrgrosamo rindulahrtu, pehz kuras wiafch schos buhwes-afmenus weenu us otu faligis, — un us schihs pastahwigahs, no Raditaja pascha nolemtä leetu lahrtibas pastahw wifu radifchanas dro-

Œiba un likumba un uš winas tas meers, to wiafch ar saweem radijumeem derejis.

Schis jaunakais iŒudrojums par gaismu to lihds Œchim apŒinamo pafauls-zelfŒanas elementu Œkaitli (65) toti pawaires; jo lab prismafiska faules-bilde mums ari tikai 7 wirs-grupas no weentahrscheem kermeneem apŒibme, tad tatschu latra weeniga grupa iŒdalahs teeŒham lipat dauds fewiŒchlas dalinas (Œpezijas), zil dauds tumŒchu lihniju prismatiska faules-bilde parahdabŒ. Œho lihniju Œkaitlis uŒrahda to weentahrschu kermenu, pafauls-zelfŒanas elementu Œkaitli. Wini wif jaw gaisma atrodahs la pirmelementa. Ka wini tur notapufchi, no kuzenes wini nahlfufchi, to zilweta prahis gan laitam nelad ne-iŒudros.

- a - 8.

Sihki notikumi is Rigas.

(Dubulta pafchnonahwiba.) 23. septembri pehz pusdeenas ap plŒt. 4, Masl. Uhr. Rigā, leclaja Koleju ecla Nr. 97, is 2. etahŒas dŒihwoŒka atŒkaneja funa kaulŒhana; durwis minetam dŒihwoŒkam bij aifŒlehtas un tadehl wajadŒeja Œuhit pehz polizijas un durwis uŒlauŒt ar waru. NoŒlahpigi duhmi eegahjeem Œpeedahs pretim: pirma iŒtaba uhdens pilna wannā peldeja kurwis ar degoŒchu kufku un blakus gutama iŒtaba 2 gutas guleja tih-rās drehbŒs gebrhti lihki: arkitekta, BruhŒchu pawalŒneeka Johanna ŒchantuŒa un wina fewwas Matildes; pagulte atradahs nedŒihws funis, nelaihu lihdsŒhinigais uŒizamais Œargs. KlahveeŒfauktais ahriŒs apŒezinaja, la nahwe zehlfewes zaur twanu. Pirmaja iŒtaba uŒ kumodes atradahs 4 aifŒgeleti kuwertu, no kuzem weenam bij Œchahds uŒraŒŒs; „Laulatu draugu S. J. un M. ŒchantuŒa teŒtaments, las nomira Œwehtdeen 26. septembri 1882, ap pulŒten 6 walara.“ Dtrais kuwertis bij adrefets kwartal-

ofizeerim Stelpim, treŒchaja bij 5 rbl. preeŒŒ daschadeem iŒdewumeem un zeturtais, kura atradahs grahmatu Œlapja atŒlehta, bij adrefets muhrneeku meifteram S. UŒ diwi aifŒlehtahm un aifŒgeletahm laŒehm bij uŒraŒŒŒs: „Nabagu beedribai.“ TeŒtaments, las ŒaralŒŒs 10. septembri, noŒaka, la no 950 rbl., kuri nelaikeem nahlahs no daschadahm behu lahdehm, wispirms jafamalka daschi parahdi, kwartalofizeerim Stelpim, las Œenal nelahda Œalara neŒtabweja ar nelaikeem, pa publineem pee teŒtamenta iŒpildŒŒanas, uŒmalŒajami 150 rbl. un atlikums iŒlectajams behrehm. Par pafchnonahwibas zehloni iŒdotas nepeepildijufchahs dŒihwes zeribas. Nelaikeem, zil Œinams, Œeh ne-efot nelahdu radu un wini weenmehr dŒihwojuŒchi klufi un meerigi.

(Pafchnahwibas mehginajums.) Masā Koleju ecla Nr. 8, pee Rigas peeralŒŒita K. G. W., 34 gadus weza, gribedama few dŒihwibu nemt, pahrgreŒa kreifa rola dŒihŒlas un tad no 3. etahŒcha iŒlehta pa logu Œehā, pee lam few pahrlauŒa labo lahju un daschahs ribas. Tila nowesta uŒ Œlimnizu dehl ahreŒŒŒanas.

Manā LatweeŒchu grahmatu-bode, Rigā pee Behtera baŒnijas, ir dabujamas

wifas Œkolahs-grahmatas,
la laŒŒŒanas-grahmatas:

Behru draugs I, II. un III. data, **Œkolahs maife** I. un II. data, **Œchaha laf. gr.**, **bibheleŒŒahŒu gr.** no Dobbnera, **KaudŒites MatihŒa** un wehl zitas ar un beŒ bildehm,

KalkŒines grahmatas no Blatscha (nupat no drufas iŒnahlfuŒe), **Œeerwagena**, **Brandt'a DŒihwibas zelfŒ**, otra wifzaur pahrl. drufa, kura atrodahs jo pafchahs iŒŒaidroschanas, **Kahlbrandta**, **Waltera**, **Perendta** un wehl dauds zitas,

geografijas grahmatas no Blatscha (nupat

la jauna pahrlabota drufa iŒnahlfuŒe, toti deriga pagalŒa-Œkolahm), **Banta**, **WihŒkŒta** u. Œ. **pafauls-ŒahŒu (wehŒures) grahmatas** no Œchulka, **Œartmana**, **KaudŒites MatihŒa** u. Œ. **dŒeefmas ar notehm: Behru upuri**, **ŒaralŒita** no Brandt mahz., kura atrodahs wifas kuzemē un Widsēmē dŒeedamas baŒnijas dŒeefmas, ar notehm weenotas, **Meldinu grahmatina**, **DŒeefmu kronis**, **100 dŒeefminas** uŒ weenu un wairal balŒim dŒeedamas, **DŒeefmu rota** 6 dataŒ, **DŒeefmu wainaks** 3 dataŒ u. d. Œ.,

Nupat no jauna iŒnahzja:

Wadons Latw. walodahs mahziba pagalŒu-Œkolahm no D. Blatscha, tad wehl

Latw. walodahs gr. no Laurina, **Wadons ortogr. mahz.** no KaudŒites MatihŒa, **gramat.** no SterŒtu Andr.

Wahju walod. mahz. gr. no Reitena I. un II. data, **ŒpieŒa**, **Alunana** u. Œ.

Kreewu walod. gr. no Laubes Indrika, **DegofŒka**, **Golotufowa**, **Œaaga**, **Breedites**, **Medera**, **Grūnera**, **Wisjannaka Kreewu abbeze** pa 5 lap. u. Œ.

ŒwaigŒchu jeb debes mahzibas gr. no Dauge,

MehriŒchanas mahz. no Brasche un wehl dauds zitas Œinibu grahmatas,

rehkenu-grahmatas no Lehrauda, **Bantina** **LufewiŒa** u. Œ.

Widsemes weza un jauna

Laifa-grahmata

uŒ 1883. gadu

ir iŒnahlfuŒe un malŒa ne-eŒeeta 5 r. par Œintu.

Laifa grahmata ir ar bildehm puŒŒkota un pafneedi jautu ŒahŒtu, dŒeefminas, ŒahŒtinus, jozinas lihds ar pafŒchu peelitumu „zeta-rahditahs.“

ErnŒ Plates.

Lihds 30. septembrim atnahlfufchi 2139 lugi; aiŒgahj 2123 lugi.

UŒbildoŒchahs redaktors: ErnŒ Plates.

Œ l u d i n a j u m i.

Schujamas - maŒhinas,

faiwas: (Singer-) un kebreje: (Wheeler un Wilson-) Œistemōs,

preeŒŒ Œrahdaschanas ar rolu un paminahm, toti glihtas un iŒrihlotas ar wifahm par teeŒham **derigu atŒihtahm wifjamakohm pahrlabofchahm** is Œlawenas akziju beedribas, zil. **Frister un Hofsmann** Œchujamo-maŒchinu fabrikas, la ari wifus Œchujamo-maŒchinu leelus **peerumus**, Œchujamas dŒijas u. t. pr. pahrdob

J. W. Grahmann,

Behwer-eelas un Teatra-bulwara Œuhri, 5. Minus namā. Ge-eŒchana no Behwer-eelas puŒes.

Œchujamo-maŒchinu zena ir wifai lehta un pastahw no tikai 25 rubl. lihds 65 rubl. gabalā, riŒtedamahs pehz wimu Œistemas, lecluma un glihtuma. Par Œchujamo-maŒchinu iŒtenibu, **freetnumu** un **wiŒleelako darba Œpehju** top apgalwots. — **ŒuhŒchahu** ar maŒchinu mahza beŒ malŒas.

MaŒchinu adatas, ŒpoliŒchu dŒijas, wifmalŒaka Œchujamo-maŒchinu eta.

M. Th. Thiefsa

wiswejalais

lehrauda- un dŒelfŒpreeŒŒu krahjumis

Rigā,

dibinats 1810.

peebahwā leclā iŒwehle pa Œabritas zenahm

Lehdes

preeŒŒ Œingeem, gowim un funeem, **lehdes** preeŒŒ Œmaqu leetu Œelfchanas, preeŒŒ dŒir-nawu iŒpahŒneekem, **Œerqu-pineklus**, **rotu-dŒelfchano**,

wiŒlabafahs Anglu lahptas

ar un beŒ lahra no leclā lehrauda un dŒelfŒ, **Œeena** un **mehŒiu dalfŒas**,

drahŒchu-pinumus

wifōs leelumōs, **linŒehlu Œeetus**,

wiŒina-pinumus,

wiŒleelā iŒwehle

Anglu amatneeku-rihŒs,

rewolwers un piŒtoles,

wifu muŒikas instrumentu krahjumis.

KahpoŒtu-ehweles maŒhines

pahrdob

Hugo Hermann Meyer,

Rigā,

pretim Œinu-Œwareem.

Mehbeles

wifabas Œortes is pafcha fabrikas, toti labi laŒŒitas, top pahrdotas lehtali neta uŒ krahmu-tirgus jaunaja mehbehu-magaŒinē **ŒelfŒ-Rigā**, **Kahrlu-eclā** Nr. 5, pretim **Lutuma** bahnuŒham.

BehŒis

PeterŒona Œuhra bode pee „Œelta Œwareem“ ir dabujamas 72 grahbu wiŒŒipralahs **Œeepu-Œahles**,

un newis la iŒgahjuŒchahs nebelas numurā zaur miŒŒchanoŒ Œahweja iŒluudinats, tikai 27 grahbu Œihra.

Nupju milku maŒchannu

weenem pa 4 lap. pudu wehja- dŒirnatwā uŒ **MaŒl. leclahs eclas** Nr. 91.

Weenas jaunas

Œkolahs-ehrgeles

ar priņzipalu 4 pehbu un pehali 8 pehbu, ir **pahrdodamas** pee ehrgelu-buhweitaja **Martin**, **Rigā**, **AhgelŒŒatnā** **Kalmeema-eclā** Nr. 5. 3

Tronamantineeka bulwari Nr. 21,

pagraba-dŒihwoŒlis

no 2 iŒtabahm, derigs preeŒŒ maifŒs jeb anglu bodes ar wajadŒigem peecerumeem ir tuhŒit is- iŒhrejams par 240 rbl. par gadu.

Jauna diwtahŒchu mahja,

las 250 rbl. ihres eenes ir pahrdodama uŒ **MaŒl. leelo eclu** Nr. 225, aif **Jahna** wabrteem.

Jauna mahja

10 werŒes no Rigas uŒ **BaufŒas** lecljeka, ar tuŒti, 2 pagrabeem, waghufi, riŒu, pirti u. t. pr. un 12 puhtaw. Iabi reŒrahdatu Œemi ir **fawadu eemeflu** dehl pahrdodama. **Japeetei- jahs Kengeraga**, netahlu no enturneeku Œan- zijas pee **Petera DŒelfŒalatu**.

Es, Jannis Gribliis, fuhrmanis Nr. 82
esmu P. Sibli nēvainigi oistabris un ap-
wainojis, par to man nospreests tribs nedetas
zeetimā. Šis zeetims us manu ludgumu
īsa atveelināts ar naudu: 5 rubli preefš
Sartana krusa un 5 rubli preefš ubagu
beedribās.

Studiju jums.

No Prodes pagasta teesā, Kurfemes gubernā,
Sulstis oprinki, top tee nesinamā weetā ustu-
redamees mantineki ta pee Baltasmuishas
(Weissenlee) pagasta peederiga, aprila mehnefi
fā. g. eefš Jaun-Subates nomirušā Freig
Koppin, tapat parahdu dēweji un prasitaji zaur
fāho usaijinati, fawās peemeldešanas līdes
23. aprīlā 1883. gadā, kurfš par weenigo is-
flehgšanas terminu nolīstis, fāeit peneši ar
to preebināšanā, ta mantineki un aribsan
parahdu prasitaji wehlali watrs klaufti netīs,
un ar parahdneekem taps darīts, to līkums
zahda.

Prohdes pagasta teesā, 25. septembri 1882.
Preefšfēhd.: **Juhrištr.**
Scrihwēris: **J. Leelaus.**

Tagad es dšhwaju
masajā Kaleju-eelā Nr. 16,
pa 1 treji augšā.
J. Pehfščen,
hofgerihtes adwolats. 4

Es tagad dšhwaju
Sinder-eelā Nr. 17.
Adwolats **J. Einberg.** 1

Atkal pahrahjis es esmu īdeenas runajams:
preefšpusdeenas no plst. 1/2-11.
pehpusdeenas " " 4-6
Abgeelainā blakus aptreki.
Dr. med. **B. Blechmann.**

Alahjas-kalps

Ioti uftizams, derigs un nehser, top peedahwats.
Klahtas sinas leelajā Cirgu-eelā Nr. 2 pa 1 tr.

Sehns,
las grībetu krehtu-taistaju amatu eemahzitees,
war peeteitees pee krehtu-taistaju meistera
Drimo, Peterb. preefšp. Dfirnawu-eelā Nr. 27.

Been. publikai par sinu, la es no 7. oktobra
fā. g. pee **Widrišk frogā** pilnigu

kolonial- un material-pretschu bodi

atwehřču, apsolidams tos lehtatos zenus un
labu apdeeneschanu.

Turpat ari līnfehklas un wifadu labibu
pirfšču.

Ar augstzeenifšānu
G. Schulz.

Krisburgai un apfahrtnei

zaur fāho padewigi fīnoju, ta esmu Krisburgā
efofāhu aptreku preefš īfā laita zaur pīr-
fšānu eemantojis un apfolu labu prezi pa
mehremu zenu.

Uftizibu no publikas īstuhgdams parafstos
ar augstzeenibu
Hugo Kluge. 1

Wilhelm Henfela

fotografista darbniža, Suworow-eelā Nr. 14
peedahmajās zeen. publikai preefš gihmetnu
nonemšanas pa wislehtatāhm zenāhm.

Wifados fortes dabnu drehbes tā ari
lafšohi un manteli top wifibfālā laita pa toti
lehtāhm zenāhm pagatawoti Gelfš-Rigā lee-
lajā Smilfšu-eelā Nr. 46, pa wahreem pa
labo rotu, 4 īfšāhs trepes augstu.

Leel-Zumpraweeschu labd. beedr.

noturehs 17. oktobrī fā. g. pirmo
„preefšklasifšanas wakarū“

Leel-Zumpraw. pag mahjas plāfšāfās rūmēs.
Klauftaji mafsā 10 lap. Sahlums plst.
5 pehpusdeenā. Pehj tam

wesfiga sadfihwe ar danzofšānu.

Mafsā ft. 20 lap., kundfšhm 15 lap.
Komiteja.

G. Schönfeldta
tebrauda- un fihlu-preefšču pahrdotawa
leelumā
leelajā Sinder-eelā Nr. 12,
peedahwā īf fāwa leelā krahjuma wifadus amatnerku-rihtus galdneekem,
(Dishlereem), dretwancem, zin ermcncem, bilschu-zirtecem, atflehd-
neekem, koleecem, strodercem un kurfpreekem no pasifstama toti teizama
labuma, tad wehl jaunur, felfu- un pelu-flofduš, golda- un labatas-nofšū,
mekliora un janufudraba ehdomas- un tehskarotes par pasifstami leh-
tāhm zenāhm.

N. Danzigera

Rigās damf-pehrwetawa, drukatawa un femifka
masgafšanas-ectafse.

Tamdeht, ta esmu fāwu fabriku preefš laužineeku darbeem daudi
leelatu patafifjis, es tagad waru pa fāhdahm zenāhm strahdat:

wadmalu par olekti pehrwet	no 10 lap. fahlot.
" " " preef un degadeeret	" 3 " "
" " " welt	" 5 " "
" " " uftabrif	" 3 " "
wadmalaš drehbes par gabalu pehrwet	" 75 " "
wilnaina leelos lafatus par gabalu pehrwet	" 75 " "
wilnu pehrwet pa mahj.	" 20 " "
audeklu preef pa olekti	" 1 " "
" balinat pa olekti	" 5 " "

**Wifas pehrwes top ihsti pehrwetās un wilna pehrwejet
nesawelāhs. Leela īfwehle drukas-mufsturu preefš fleitehm,
lafateem, ferwieteem, dekeem u. t. pr.**

Peencmfšanas-weetas:

Rigā: eefšpīfhtā: **Stahru-eelā Nr. 2,** pretim maseem fahrneem,
(lūhđu fāho adrefi eewehrot, jo tēpat blakus atrodahs tahds
patš weifals).
Peterb. abrpīfhtā: **Kalku-eelā Nr. 13,** Martīnfona namā,
leelajā **Aleksandra-eelā Nr. 18,**
fabrikā, **Veera-eelā Nr. 14a,** netahju no
leelā pumpja.

P. Lerchendorff,

Kalku- un Echuhnu-eelu fuhri Nr. 13.

Zaur fāho padewigi fīnoju, ta mans leelais drabnu legeris tagad preefš
fāi rudens bagatigi pildīs un ta man īdeewes fabrikās par flaidru naidu lee-
lumā preef leht cepīst, las ari moneem zeen. pīrzejem par labu nahf, un pah-
dodu apafšā mīnerās preef par fāhdahm lehtohm zenāhm:
Peterburgas darfi, nebalinat, 7, 7 1/2, 8 un 8 1/2 olettis par 1 rbl.,
Edna un Polu fabrika darfi, preefš krekleem un lamfoleem, 5, 6, 7 un
7 1/2 olettis par 1 rubli,
Accen un Polu fabrika fanepaju un līnu andellus, preefš krekleem un
palageem, 5, 6, 7 un 8 olettis par 1 rubli,
tihrwilnainu fioneli, leelā mufsturu īfwehlē, preefš krekleem un odereš, par 65,
70, 75 un 80 lap. olettis,
tihrwilnainu beesu boju, preefš lamfoleem un feeweefšču fwahreem, par 90,
100 un 110 lap. olettis,
tihrwilnainu galwas lafatus, leelā īfwehlē, par 65, 70, 75 un 90 lap. gab.,
tihrwilnainu apfēkamos lafatus, 225, 250 un 275 lap. gab. un dahrgafi,
puofhda galwas lafatus, jaunās mufsturdēs, leelā īfwehlē, 70, 75, 80 un 90
lap. gab. un dahrgafi,
tihřhda galwas lafatus, jaunās mufsturdēs, leelā īfwehlē, 150, 175, 200 un
225 lap. gab. un dahrgafi,
puwadwala, pelesu un bruhnu, preefš apgehrbeem, 30, 33 un 35 lap. olettis,
tihrwilnainu wadmalu, preefš apgehrbeem un lafšohu pahrwelkeem, par 55,
60, 65 un 70 lap. ol.,
pelesu tuhju, preefš apgehrbeem un lafšohu pahrwelkeem, par 85, 90 un 100
lap. ol. un dahrgafi,
melnu tuhju (par tura fīprumtu pee wallafšanas teel galwotē) preefš apgehr-
beem un lafšohu pahrwelkeem, 100, 120, 140 un 160 lap. olettis un dahrg.
If fāwa leelā

feeweefšču mehtelu legera

pahrdodu feeweefšču mehtelus par fāhdahm lehtāhm zenāhm:
Dudens un sermas mehtelus no dudulstioffa, par 700, 725 un 750 l. g.
Dudens un sermas mehtelus no swalka dudulstioffa, ar plifšču garneere-
tus, par 800, 850 un 900 lap. gab.
Dudens un sermas mehtelus no smolka tihrwilnaina drapa, ar plifšču
garneereus, par 950, 1000 un 1125 lap. gab.
**Dudens un sermas mehtelus no swalka diagonal, alpato, rīpfa un
matīafē,** ar tihrwilnainu plifšču garneereus, par 12, 14, 16 un 18 r. g.
Waterretus mehtelus, leelā īfwehlē, par 15, 18, 20 un 22 rbl. gabalu.
Šhīni nedelā fagaidu no Lijones

jaunus tihřhda galwas lafatus un fihda īchalles preefšču dahmahm.

**Maudas-
ifapji**
pre
Lūhe un beedris,
fenal Lühr u. Zimmerthal,
Rigā, leelā Smilfšu-
eelā Nr. 7.

Jonatana beedriba.

Swehtdeem, 3. oktobrī 1882:

Mifelu = balle.

Sahlums plst. 7 wal., beigās plst. 2 rihā.
Mafsā: Beedru lgeem 40 lap., lšehm 30
lap., nebedru lgeem 60 lap., lšehm 40 lap.
Beedru lahrtes pee lases ja-ufrahda.
Kahrtības komifija.

Rigās Latw. beedr.

Swehtdeem, 3. oktobrī 1882, plst. 8 walarā.

Planju-swehtki

ar dšhwofšohm bildehm īf lauženeelu dšhw-
wes, deklamcziju, dfeedafšānu un mufstū.
Pehj tam:

Balle.

Mafsā beedreem un lšehm 50 lap., eeweftem
weefem neridfimeekem 1 rbl. — **Danzofšana**
fahfšes plst. 10 wal., beigšes plst. 3 rihā,
nama rūmēs taps flehgias pulst. 4 rihā. —
Sahlē bubs galdi klahiti.
Kahrtības komifija.

Jauna fuhrmanu kalescha
ir lehti pahrdodama Maf. Uhr-Rigā Jaun-
Reifu eelā Nr. 8. Turpat top mekiets
koleim felfis.

Smehde ar semi,

7 werstes no Rigas, ir īfodama zaur Wān-
del un beedru.

Salaspīš labd. beedriba

īfrihtos 10. oktobrī

wesfigu wakarū

Kurtes mufšā.
Mafsā lgeem 50 lap., lšehm 25 lap., beedri
mafsā pufi.
Sahlums plst. 6 walarā.
Preefščeneziba.

!100 rbl.!

īaglu ufrahditajam.

Ralti no 9. uf 10. septembri fā. g. Swahr-
tawās Leimann lōpu mufšās rentneekam **J.
Meyeram** nofagts weens melns ehřfel,
4 gabi wejs, pīnā leelumā, krehpes nef wai-
rat uf kreifo pufi, ar beesu kalku, fedullas weetā
un uf laufa halti pleki, wehrtibā 160 rbl. f.
Weent janni wahgi, preefšā un palafā
uf federehm ar balstāhm mafalahm un lafahm
leelalahm fīřpēhm, pašči tumschbruhni smalki
lakeereti, abdas fīrenges uf mītrikeem ufmau-
jamas, aiftraukti ar ilfšim, bet brauzami ari
ar dīřfeli, wehrtibā 240 rbl. f. **Tribo fīř-
leetas** no fīřpētahm fīřnehm un wihreeshū
drehbes. Wīfa fahdfiba topā no 800 rbl.
fudr. wehrtibā.
Sahlfibu war ufrahdit Swahrtawas pagasta
waldei, Gaujeenes draufšē.

J. Meyers.

No Jaunpils uf Jelgawu wēdot nofudufe
melna, flauzama gows ar baltu galwu un
weens rags nomaukts. Sinas pret labu pa-
teizības algu jarenef 7 werstes no Rigas
uf Jelgawas fāhofeju pee fāstawas.